

## VREDNOVANJE UČENIKA U NASTAVI POVIJESTI 5.-8. RAZRED

OŠ Dubovac, Karlovac, školska godina 2026./2027.

Maja Lukić Puškarić, učitelj savjetnik

Tihomir Mlinac, prof.

Izrazi koji se koriste u ovom dokumentu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Vrednovanje je sustavno prikupljanje podataka u procesu učenja i postignutoj razini ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda, kompetencijama, znanjima, vještinama, sposobnostima, samostalnosti i odgovornosti prema radu, u skladu s unaprijed definiranim i prihvaćenim metodama i elementima.

Elementi vrednovanja u učenju i poučavanju Povijesti povezani su s tehničkim konceptima te sadržajima i aktivnostima iz ishoda učenja.

Elementi vrednovanja su:

- **Činjenično znanje:** poznavanje i razumijevanje događaja, procesa i pojava, temeljnih kronoloških odrednica, osnova korištenja povijesnih i zemljopisnih karata te korištenje odgovarajuće povijesne terminologije. Ovaj element vrednuje se u svim godinama učenja i poučavanja Povijesti.
- **Konceptualno znanje:** poznavanje, korištenje i razumijevanje tehničkih koncepata kao okvira za tumačenje i razumijevanje prošlih događaja, procesa i pojava. Riječ je o konceptima vremena i prostora, uzroka i posljedica, kontinuiteta i promjena, rada na povijesnim izvorima, povijesne perspektive te usporedbe i sučeljavanja.
- **Proceduralno znanje:** poznavanje i primjena odgovarajućih metoda, postupaka i procedura u radu s povijesnim izvorima te u istraživanju prošlosti.

### Činjenično znanje

Poznavanje i razumijevanje događaja, procesa i pojava, temeljnih kronoloških odrednica, osnova korištenja povijesnih i zemljopisnih karata te korištenje odgovarajuće povijesne terminologije.

Obuhvaća poznavanje najvažnijih činjenica, datuma i povijesnih osoba iz svjetske i nacionalne povijesti, te razumijevanje temeljnih povijesnih pojmova koje učenik mora znati da bi bio upoznat s predmetom ili problemom koji treba riješiti. Vrednuje se: poznavanje i razumijevanje ključnih pojmova, količina usvojenih podataka, točnost odgovora, brzina odgovaranja i argumentacija odgovora.

Ovaj element vrednuje se u svim godinama učenja i poučavanja povijesti (usmenim i pisanim vrednovanjem).

#### 1. Tablica vrednovanja ČINJENIČNOG ZNANJA (za usmeno i pisano vrednovanje)

|                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ODLIČAN (5)    | Samostalno definira, opisuje i objašnjava događaje, procese i pojave te temeljne kronološke odrednice predviđene godišnjim izvedbenim kurikulumom, u usmenom i pisanom izlaganju je siguran, sistematičan i točan. Samostalno koristi odgovarajuću povijesnu terminologiju i sve ključne pojmove te ih može samostalno pojasniti.                                                                            |
| VRLO DOBAR (4) | Uz neznatnu pomoć i pogreške definira, opisuje i objašnjava događaje, procese i pojave te temeljne kronološke odrednice predviđene godišnjim izvedbenim kurikulumom te pravilno koristi povijesnu terminologiju. U usmenom i pismenom izlaganju je sistematičan i točan, ali sporiji. Usvojio je sve ključne pojmove, ali ne može sve u potpunosti pojasniti. Naučeno objašnjava uz pomoć naučenih primjera. |
| DOBAR (3)      | Razumije i prepoznaje najvažnije povijesne događaje, procese i pojave, temeljne kronološke odrednice i djelovanje povijesnih osoba bez većih pojedinosti i uz češće pogreške koje uz pomoć nastavnika ispravlja. Nesistematično izlaže o prošlim događajima, procesima i pojavama. U usmenom izlaganju nesamostalan, ima poteškoća u izlaganju. Naučeno objašnjava uz pomoć naučenih primjera.               |
| DOVOLJAN (2)   | Samo djelomično razumije i prepoznaje najvažnije povijesne događaje, procese i pojave, temeljne kronološke odrednice i djelovanje povijesnih osoba i o njima obrazlaže na razini prisjećanja i jednostavne reprodukcije. U izlaganju nije samostalan i naučeno ne može točno iznijeti niti objasniti već treba mnogo nastavnikove pomoći. Ima poteškoća u uočavanju bitnog i zaključivanju.                  |
| NEDOVOLJAN (1) | Uopće ne poznaje i razumije najvažnije povijesne događaje, procese i pojave, temeljne kronološke odrednice i djelovanje povijesnih osoba, često ih miješa i pogrešno objašnjava, ne poznaje povijesnu terminologiju. Niti uz nastavnikovu pomoć nije u stanju primijeniti naučeno.                                                                                                                           |

## **Konceptualno znanje**

Poznavanje, korištenje i razumijevanje tehničkih koncepata 1.reda i 2.reda kao okvira za tumačenje i razumijevanje prošlih događaja, procesa i pojava.

**Koncepti 1.reda-** temeljni su povijesni pojmovi ili suštinski koncepti (apstrakcije lili generalizacije)- npr. abolicionizam, sufražetkinje, nacionalizam...

**Koncepti 2.reda:**

### Vrijeme i prostor

- vremenski okvir priče (povijesna razdoblja), osjećaj za tijek, slijed (kronologiju) i trajanje događaja te osnove računanja vremena
- koriste rječnik kojim se opisuje tijek vremena te smještaju događaji, osobe i pojave u odgovarajuća razdoblja
- razumiju različite periodizacije te propitkuju značenja pripisana povijesnim događajima/razdjelnicama
- primjenjuju znanja na povijesnom zemljovidu, analiziraju povijesni zemljovid i razumiju složene odnose čovjeka i prirodne sredine koja ga okružuje te uvjetuje njegov način života, ekonomiju, društveni razvoj i političko djelovanje
- samostalno kreiraju lente vremena te primjenjuju znanja na povijesnom zemljovidu i slijepom zemljovidu
- koriste se kronološkim i sinkronističkim (usporedbenim) tablicama

### Uzrok i posljedica

- razlikuju uzroke, povod i posljedice pojedinih povijesnih događaja, pojava i procesa
- objašnjavaju zašto su se događaji dogodili tako kako jesu, kako jedna pojavnost vodi drugoj te zašto jedan događaj može imati višestruke uzroke i posljedice
- uočavaju izravno navedene uzroke i posljedice ili zaključuju o njima kada nisu izravno izrečeni - razumiju da su neki uzroci i posljedice važniji od drugih, oko čega postoje različita gledišta

### Kontinuitet i promjena

- uočavaju znakova neprekinutoga ili rastućega evolucijskog razvoja i nasuprot njima promjene koje su znakovi prekida s prošlošću
- proučavaju promjene u vremenu, ali i ono što ostaje isto ili slično (institucije, tradicije, politički sustavi, vrijednosti, načini života određenih društvenih skupina)

- objašnjavaju ritma promjena - razumijevaju obilježja nekog razdoblja te procjenjivanje u kojoj su mjeri određene pojave značile promjenu za tadašnje ljude - razumijevaju da promjene ne znače uvijek i napredak

#### Rad s povijesnim izvorima

- koriste različite vrste povijesnih izvora
- razumijevaju značenja izvora u proučavanju prošlosti te oblikuju odgovore koji uključuju podatke iz izvora
- analiziraju i vrednuju izvore, postavljaju pitanja o vremenu, mjestu i okolnostima njihova nastanka te o autoru, njegovim gledištima i namjerama

#### Povijesna perspektiva

- sagledavaju prošlost vodeći računa o vremenskom i društvenom kontekstu razdoblja koje proučava
- identificiraju vrijednosti, vjerovanja i prakse pojedinaca i zajednica u različitim razdobljima i razlikuje ih od onih u današnjici
- uočavaju utjecaj sadašnjosti na tumačenje događaja u prošlosti te kakvu su važnost određena pojava ili proces imali za ljude u prošlosti, a kakvu za nas danas

#### Usporedba i sučeljavanje

- uspoređuju povijesne događaje, pojave i procese te djela ljudskog stvaralaštva
- uočavaju sličnosti, zajednička obilježja ili međusobne različitosti i utjecaje i stavljaju ih u kontekst u kojem se mogu ocijeniti, sučeliti i interpretirati
- na temelju provedenih analiza formuliraju opće zaključke i povijesne generalizacije

#### Vrednuje se:

- snalaženje u prostoru i vremenu (povijesna karta, vremenska crta, kronološka tablica)
- objašnjavanje i povezivanje nastavnih sadržaja (uzročno-posljedične veze), sposobnost analiziranja i zaključivanja
- primjena naučenih pojmova na konkretnim primjerima
- analiza slikovnog materijala, analiza povijesnih izvora

Ovaj element vrednuje se u svim godinama učenja i poučavanja povijesti.

## 2. Tablica vrednovanja KONCEPTUALNOG ZNANJA (za usmeno i pisano vrednovanje)

|                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ODLIČAN (5)    | <p>U potpunosti poznaje, koristi i razumije sve tehničke koncepte 1. i 2.reda kao okvira za tumačenje i razumijevanje prošlih događaja, procesa i pojava. Cjelovito rješava pitanja kronološkog redanja i argumentira uzročno-posljedične odnose, razumije povijesni kontinuitet i društvene promjene. Pokazuje izrazitu aktivnost, motivaciju i interes za spoznavanjem i učenjem.</p> <p>Samostalno pronalazi sve potrebne podatke na zemljovidu i legendi. Povezuje povijesne izvore s njihovim vremensko-prostornim nastankom.</p>                                                                                                                                                      |
| VRLO DOBAR (4) | <p>Poznaje, koristi i razumije sve tehničke koncepte 1. i 2.reda kao okvira za tumačenje i razumijevanje prošlih događaja, procesa i pojava uz manje pogreške koje ispravlja uz pomoć nastavnika. Rješava pitanja kronološkog redanja i argumentira uzročno-posljedične odnose, razumije povijesni kontinuitet i društvene promjene. Pokazuje interes, aktivnost i motivaciju za spoznavanjem i učenjem.</p> <p>Pronalazi potrebne podatke na zemljovidu i legendi pomoću nastavnika.</p> <p>Povezuje povijesne izvore s njihovim vremensko-prostornim nastankom uz povremenu pomoć nastavnika.</p>                                                                                         |
| DOBAR (3)      | <p>Djelomično i bez većih pojedinosti poznaje, koristi i razumije sve tehničke koncepte 1. i 2. reda kao okvira za tumačenje i razumijevanje prošlih događaja, procesa i pojava uz češće pogreške koje ispravlja uz pomoć nastavnika.</p> <p>Necjelovito rješava pitanja kronološkog redanja, samo djelomično argumentira uzročno- posljedične odnose, slabije razumije povijesni kontinuitet i društvene promjene. Samo povremeno pokazuje aktivnost i interes za učenje.</p> <p>Slabije povezuje povijesne izvore s njihovim vremensko- prostornim nastankom uz čestu pomoć nastavnika.</p> <p>Pronalazi pojedine podatke na zemljovidu i legendi.</p>                                    |
| DOVOLJAN (2)   | <p>Samo djelomično na razini prisjećanja i jednostavne reprodukcije razumije, prepoznaje i koristi sve tehničke koncepte 1. i 2.reda kao okvira za tumačenje i razumijevanje prošlih događaja, procesa i pojava. Neuspješno rješava pitanja kronološkog redanja, neuspješno argumentira uzročno-posljedične odnose, pogrešno razumije povijesni kontinuitet i društvene promjene. Ne pokazuje aktivnost, motivaciju i interes za spoznavanjem i učenjem te ga se mora često usmjeravati ,opominjati i poticati na rad.</p> <p>Neuspješno povezuje povijesne izvore s njihovim vremensko-prostornim nastankom.</p> <p>Samo uz nastavnikovu pomoć uočava podatke na zemljovidu i legendi.</p> |
| NEDOVOLJAN (1) | <p>Ima velike poteškoće u prepoznavanju, razumijevanju i korištenju svih tehničkih koncepata 1. i 2.reda kao okvira za tumačenje i razumijevanje prošlih događaja, procesa i pojava. Ne rješava pitanja kronološkog redanja, ne argumentira</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>uzročno-posljedične odnose, ne razumije povijesni kontinuitet i društvene promjene.</p> <p>Niti uz nastavnika u pomoć ne uočava podatke na zemljovidu i legendi.</p> <p>Ne povezuje povijesne izvore s njihovim vremensko-prostornim nastankom.</p> <p>Nije dosegao minimalni standard konceptualnog znanja. Izjavljuje da nije spreman, ne pokazuje interes i ne izvršava obveze koje se odvijaju tijekom nastave povijesti.</p> |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### **Proceduralno znanje:**

Poznavanje i primjena odgovarajućih metoda, postupaka i procedura u **radu s povijesnim izvorima te u istraživanju prošlosti.**

### 3. Tablica vrednovanja PROCEDURALNOG ZNANJA

Proceduralno znanje vrednuje se tijekom rada na nastavnom satu, u praktičnim i samostalnim zadacima te u zadacima proceduralnog znanja u sklopu pisanih provjera znanja.

|                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ODLIČAN (5)</b>    | <p>Učenik samostalno, točno i cjelovito primjenjuje naučena znanja u novim i poznatim situacijama. Pravilno se služi vremenskom crtom, određuje kronološki slijed, računa povijesno vrijeme i smješta događaje u odgovarajuće stoljeće i tisućljeće. Samostalno čita i analizira povijesne zemljovide, pisane, slikovne i druge povijesne izvore te razlikuje činjenice od mišljenja.</p> <p>Uspoređuje povijesne pojave i procese, povezuje uzroke i posljedice te zaključke obrazlaže relevantnim dokazima.</p> |
| <b>VRLO DOBAR (4)</b> | <p>Učenik uglavnom samostalno i točno primjenjuje naučena znanja, uz manje pogreške ili propuste. Pravilno se služi vremenskom crtom, određuje kronološki slijed i računa povijesno vrijeme. Analizira povijesne zemljovide i različite vrste povijesnih izvora te uglavnom točno povezuje uzroke i posljedice, uspoređuje povijesne pojave i izvodi zaključke.</p>                                                                                                                                               |
| <b>DOBAR (3)</b>      | <p>Učenik primjenjuje osnovne postupke u poznatim i jednostavnijim zadacima, djelomično samostalno i uz povremenu pomoć. Uglavnom se pravilno služi vremenskom crtom i povijesnim zemljovidom, ali griješi u složenijim zadacima računanja vremena, kronološkog razvrstavanja ili analize izvora. Prepoznaje osnovne uzroke i posljedice te izvodi jednostavne zaključke, ali ih ne obrazlaže uvijek dovoljno jasno.</p>                                                                                          |
| <b>DOVOLJAN (2)</b>   | <p>Učenik uz pomoć i dodatne upute rješava jednostavne zadatke proceduralnog znanja. Djelomično se snalazi na vremenskoj crti i povijesnom zemljovidu, prepoznaje osnovne podatke u jednostavnom povijesnom izvoru te određuje očite uzroke, posljedice ili kronološki slijed. U primjeni postupaka često griješi, ali ostvaruje minimalnu razinu propisanih ishoda.</p>                                                                                                                                          |

|                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| NEDOVOLJAN (1) | Učenik ni uz pomoć ne primjenjuje osnovne postupke proceduralnog znanja. Ne snalazi se na vremenskoj crti i povijesnom zemljovidu, ne može odrediti kronološki slijed niti riješiti osnovne zadatke računanja povijesnog vremena. Ne izdvaja relevantne podatke iz jednostavnog povijesnog izvora, ne povezuje uzroke i posljedice te ne ostvaruje minimalnu razinu propisanih ishoda. |
|----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### **Izrada plakata i prezentacija**

Cilj izrade plakata / prezentacije na zadanu temu je proširiti osnovna znanja stečena na satu, znati argumentirano iznijeti gradivo, naučiti koristiti druge izvore znanja, razvijati socijalne vještine i suradnju s drugim učenicima te znati primijeniti nove tehnologije u procesu učenja.

**Plakati** se mogu izrađivati samostalno ili u paru. Učenici se u dogovoru s nastavnikom mogu dobrovoljno prijaviti za izradu plakata te u dogovoru s nastavnikom izraditi jedan ili više plakata kroz školsku godinu. Nastavnik može zadati izradu plakata učeniku iako se učenik nije samostalno javio za izradu pa čak i ako se učenik s time ne slaže. Također, nastavnik ima pravo zadati izradu i prezentaciju plakata tijekom nastave u školi te vrednovati rad učenika bez da se zadatak nosi kući. Plakat i njegova prezentacija moraju zadovoljiti sljedeće uvjete:

- urednost,
- dobro odabrana i razrađena zadana tema,
- pravilno korišteni povijesni izvori i materijali (fotografije, tekst, grafikoni, povijesne karte i dr.),
- uvršteni novi sadržaji koje nismo spominjali na satu (zanimljivosti, povijesni izvori),
- primjeren omjer i količina teksta i slike,
- prezentacija plakata u zadanom vremenu,
- u prezentaciji sudjeluju svi autori plakata,
- sadržaj se iznosi zanimljivo i samostalno, bez čitanja,
- točno su navedena literatura i izvori koji su korišteni,
- objašnjeni svi nepoznati pojmovi, uz preporuke što bi trebalo zapamtiti i zašto,
- plakat sadržava sažetak izlaganja.

**Detaljne smjernice i kriterije za vrednovanje plakata učenici će dobiti prije svakog zadatka u obliku analitičke rubrike u online učionici na Microsoft Teamsu.**

**Prezentacije** se mogu izrađivati samostalno ili u paru. Učenici se u dogovoru s nastavnikom mogu dobrovoljno prijaviti za izradu prezentacije te u dogovoru s nastavnikom izraditi jednu ili više prezentacija kroz školsku godinu. Nastavnik može zadati izradu prezentacije učeniku iako se učenik nije samostalno javio za izradu, pa čak i ako se učenik s time ne slaže. Također, nastavnik ima pravo zadati izradu i prezentaciju tijekom nastave u školi te vrednovati rad učenika bez da se zadatak nosi kući.

Prezentacija mora zadovoljiti sljedeće uvjete:

- tema je dobro odabrana i razrađena,
- pravilno su korišteni povijesni izvori i materijali (fotografije, tekst, grafikoni, povijesne karte i dr.),
- sadrži sadržaj koji nismo učili na satu (npr. zanimljivosti, dodatni povijesni izvori),
- primjerena je količina i omjer teksta i slika, u skladu s pravilima o izradi prezentacija naučenima na satima informatike,
- prezentirana je zanimljivo i u zadanom vremenu,
- točno je navedena literatura i izvori koji su korišteni,
- objašnjeni su svi nepoznati pojmovi, uz preporuke što bi trebalo zapamtiti i zašto,
- prezentacija sadržava sažetak izlaganja.

**Detaljne smjernice i kriterije za vrednovanje prezentacija učenici će dobiti prije svakog zadatka u obliku analitičke rubrike u online učionici na Microsoft Teamsu.**

Vrednovanje: ovaj element vrednuje se u svim godinama učenja i poučavanja povijesti.

### **Dvominutno izlaganje na unaprijed dogovorenu temu**

Kako bi se unaprijedile vještine usmenog izlaganja i sažimanja informacija, nastavnik može ocjenjivati dvominutno izlaganje učenika na unaprijed dogovorenu temu. Cilj ovog zadatka je da učenik nauči učinkovito i smisleno iznijeti sadržaj u kratkom vremenskom roku.

Učenici kroz ovaj zadatak:

- uče kako prepoznati i izdvojiti bitne informacije iz veće količine podataka,
- razvijaju vještine kritičkog mišljenja, koncentracije i jasnog izražavanja,
- stječu sigurnost u javnom nastupu i sposobnost izlaganja pred drugima,

- suočavaju se s izazovom organizacije informacija u ograničenom vremenskom okviru,
- razvijaju komunikacijske vještine koje će im biti korisne tijekom obrazovanja i u svakodnevnom životu.

**Detaljne smjernice i kriterije za vrednovanje dvominutnog izlaganja učenici će dobiti prije svakog zadatka u obliku analitičke rubrike u online učionici na Microsoft Teamsu.**

U procesu učenja i poučavanja Povijesti provode se tri pristupa vrednovanju: vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenog.

- **Vrednovanje za učenje** služi unapređivanju i planiranju budućega učenja i poučavanja.
  - **Vrednovanje kao učenje** podrazumijeva aktivno uključivanje učenika u proces vrednovanja te razvoj učeničkoga autonomnog i samoreguliranog pristupa učenju.
  - **Vrednovanje naučenog** je ocjenjivanje razine postignuća učenika.
- Vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje ne rezultiraju ocjenom, nego kvalitativnom povratnom informacijom.

#### 1. Metode i tehnike **vrednovanja za učenje**:

- ciljana pitanja tijekom nastave radi provjere razumijevanja učenika,
- opažanje ponašanja učenika tijekom individualnoga rada, rada u parovima i u skupinama,
- vođenje skupnih rasprava,
- provjera domaćih zadaća,
- kratke nenajavljene pisane vježbe znanja,
- izrade lenti vremena, popunjavanje slijepih karata i slično.

Učitelj dobiva povratnu informaciju o tome jesu li učenici ostvarili zadane odgojno-obrazovne ishode te treba li unaprijediti ili promijeniti pojedine nastavne metode ili strategije kako bi proces poučavanja bio još bolji. Povratna informacija koju učenik dobiva kroz ovaj pristup vrednovanju usmjerava ga i potiče na napredovanje te na preuzimanje odgovornosti nad vlastitim učenjem. Iskazuje se bilješkama o napredovanju učenika.

2. Metode i tehnike u **vrednovanju kao učenje**:

- razgovori s učenicima,
- samovrednovanje i samoprocjena,
- vršnjačko vrednovanje (učenici su aktivno uključeni u vrednovanje učenja i postignuća svojih vršnjaka).

Vrednovanjem kao učenjem učenik procjenjuje vlastito razumijevanje i poznavanje različitih postupaka i metoda, vlastite radove i uspješnost njihova prezentiranja i drugo.

Učenici mogu vrednovati učenje i rezultate ostalih učenika, posebno nakon prezentiranja različitih individualnih i skupnih radova.

3. **Vrednovanje naučenog** rezultira ocjenom. Može biti usmeno i pisano.

Usmeno vrednovanje naučenog u pravilu se provodi bez najave, u pravilu ne traje duže od 10 minuta i može se provoditi na svakom nastavnom satu. Učenik može dobiti jednu ili dvije ocjene iz usmene provjere ovisno o tome koji se element (činjenično i/ili konceptualno znanje) provjeravao, mogu se provjeravati oba elementa. Ocjena ili ocjene iz usmene provjere upisuju se u one rubrike ovisno o tome koji se element provjeravao. Uz ishode novo naučenog gradiva mogu se provjeravati i propisani ishodi iz prethodno obrađenog gradiva.

Pisano vrednovanje naučenog provodi se u pravilu nakon obrade jedne ili više nastavnih tema, ono je najavljeno učenicima do 15 dana unaprijed. Uz ishode novo naučenog gradiva mogu se provjeravati i propisani ishodi iz prethodno obrađenog gradiva. Pisana provjera znanja ocjenjuje se tako da se brojčana ocjena pridoda postotku riješenosti pisane provjere znanja. Ocjena iz pisane provjere znanja može biti jedna ili dvije- ovisno o elementima koji se provjeravaju. Ocjena iz pisane provjere zapisuje se u onaj element (činjenično i/ili konceptualno znanje) koji se provjeravao.

Na kraju nastavne godine zaključna ocjena treba iskazati ukupnu usvojenost ishoda učenja, odnosno kako učenik iskazuje opseg i dubinu znanja i razumijevanja povijesnih događaja, pojava i procesa, konceptualno i proceduralno znanje.

**OCJENA POSTOTAK RIJEŠENOSTI za prof. Maju Lukić Puškarić:**

**Odličan (5) 90 %**

**Vrlo dobar (4) 76 – 89 %**

**Dobar (3) 61– 75 %**

**Dovoljan (2) 50 – 60 %**

**Nedovoljan (1) 0– 49 %**

**OCJENA POSTOTAK RIJEŠENOSTI za prof. Tihomira Mlinca:**

**Odličan (5) 90 %**

**Vrlo dobar (4) 80- 90 %**

**Dobar (3) 67- 79 %**

**Dovoljan (2) 50- 66 %**

**Nedovoljan (1) 0- 49 %.**

Postoci prema kojima se određuju ocjene na pisanim provjerama znanja definirani su na početku školske godine. Ipak, moguće je da tijekom godine dođe do prilagodbe tih pragova, ako nastavnik procijeni da je to potrebno zbog težine provjere, opsega gradiva ili razine uspješnosti učenika. Promjena će se primjenjivati jednako za sve učenike.

**UČENICI SA POSEBNIM ODGOJNO- OBRAZOVNIM POTREBAMA (PRILAGOĐENI PROGRAM/INDIVIDUALIZIRANI PRISTUP) :**

Pišu posebne pisane provjere koje se vrednuju prema njihovim sposobnostima i stečenom znanju. Nastavnik Povijesti može sam procijeniti i donijeti odluku da učenik s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama ne mora pisati pisane provjere, već da se ocjenjivanje razine postignuća učenika može vrednovati samo usmenim odgovaranjem. Ukoliko je dogovoreno da učenik s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama ne piše pisane provjere, njega će se provjeravati i ocjenjivati usmeno (isto je naznačeno i u njihovom godišnjem programu).

**VREDNOVANJE ZADATAKA S TERENSKE NASTAVE:**

Na terenskoj nastavi učenici dobivaju zadatke (radne listiće, istraživačke zadatke, bilježenje opažanja i sl.) kojima se potiče aktivno sudjelovanje i razvijaju vještine primjene znanja u stvarnom okruženju. Takvi se zadaci mogu vrednovati kao bilješka ili opažanje u sklopu **vrednovanja za učenje**, ali nastavnik ih može vrednovati i **brojčanom ocjenom**. U tom slučaju, ocjena se upisuje u

odgovarajuću rubriku (činjenično, konceptualno ili proceduralno znanje), ovisno o tome što se zadatkom provjeravalo. Time se potiče odgovornost učenika za rad tijekom terenske nastave i naglašava važnost aktivnog sudjelovanja u svim oblicima nastave.

#### **ZAKLJUČNA OCJENA:**

- zaključna ocjena proizlazi iz sva tri jednakovrijedna elementa vrednovanja
- određuje se na temelju ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda, opsega i dubine znanja i razumijevanja povijesnih događaja, pojava i procesa, konceptualnog i proceduralnog znanja
- rezultat je cjelokupnog procesa vrednovanja tijekom nastavne godine (oba polugodišta) i **ne mora proizlazi** iz aritmetičke sredine
- za pozitivnu zaključnu ocjenu učenik može imati jednu neispravljenu nastavnu cjelinu, ako nastavnik procijeni da učenik unatoč tome pokazuje zadovoljavajuću razinu usvojenosti ishoda. Ako nastavnik odluči drugačije, učenik mora imati pozitivno ocijenjene sve nastavne cjeline
- za zaključnu ocjenu uzimaju se u obzir napomene iz bilježaka

#### **ISPRAVAK NEGATIVNIH OCJENA**

Negativne ocjene iz usmenih i pisanih provjera mogu se ispravljati tijekom cijele školske godine u dogovoru s nastavnikom. Učitelj će učenike za ispravak upoznati s načinom provođenja ispravka te dogovoriti gradivo koje se ispravlja. Svi učenici imaju pravo uvida u sve provjere, a svaka ocjena će im biti obrazložena javno na nastavnom satu. **Ukoliko u učenik ima većih teškoća u ostvarivanju planiranih ishoda može dobiti pitanja za učenje od nastavnika (iako se ne školuje po individualiziranom pristupu ili prilagođenom programu) te će dio tih pitanja biti u ispravku negativne ocjene. U tom slučaju, učenik će se vrednovati ocjenom dovoljan bez obzira na postignuća (postignuti broj bodova u odnosu na ukupan broj bodova).**

## POPRAVNI ISPIT IZ POVIJESTI

Učenici koji su na kraju nastavne godine ocijenjeni ocjenom nedovoljan (1) uputit će se na **produžnu nastavu**. Učenik na produžnoj nastavi ponovno obrađuje nastavno gradivo tekućeg razreda na način koji određuje predmetni nastavnik (može biti dio gradiva iz kojeg učenik ima negativnu ocjenu ili cijela nastavna godina). Nakon završetka produžne nastave učenici pišu završni ispit znanja ili mogu biti usmeno ispitani (ovisno u odluci nastavnika). Ukoliko i nakon produžne nastave učenik ima negativnu zaključnu ocjenu, uputit će se na polaganje **popravnog ispita**. Popravni ispit iz nastavnog predmeta Povijest sastoji se od pisanog i usmenog dijela. Učenik koji nije pristupio pisanom dijelu popravnog ispita ne može pristupiti usmenom dijelu popravnog ispita. Učenik upućen na popravni ispit iz nastavnog predmeta Povijest na popravnom ispitu odgovara nastavno gradivo tekućeg razreda na način koji određuje predmetni nastavnik (može biti dio gradiva iz kojeg učenik ima negativnu ocjenu ili cijela nastavna godina).

*(Pravilnik o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi  
»Narodne novine«, broj: 112/10).*

(Kurikulum za nastavni predmet Povijest za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj;  
»Narodne novine«, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10 – ispravak, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13, 152/14,  
7/17 i 68/18)